

Без разлика на фактот дека девизните резерви на крајот на полугодieto изнесувале 1,543 милијарди евра, при што е остварен пораст од 19 милиони евра, и понатаму опстојува "е на сила" дефицитот на тековната сметка. Или гледано низ призмата на бројки, во првата половина од 2008 година тој достигна 408 милиони евра, наспроти суфицитот од 92 милиона евра во истиот период од минатата година.

Факт е дека врз големиот трговски дефицит, покрај тоа што годинава го "зачинија" цените на енергенсите и на храната, влијае и забавеното темпо на приватните трансфери од странство. А се знае, овој минус мора да се покрие, бидејќи би можел да предизвика проблеми на пазарот на девизи.

Како и да е, од Министерството за финансии тврдат дека е одлично што девизните резерви не само што не се намалуваат, туку напротив се зголемуваат. Тие укажуваат на фактот дека во првите пет месеци во државава влегле 230 милиони евра директни странски инвестиции, па затоа во оваа фаза од развојот е природно да постои повисок трговски дефицит, кој секогаш е оправдан кога е во функција на нови инвестиции.

Пишува: Арсен КОЛЕВСКИ

Во првата половина од годинава девизните резерви оствариле пораст од 19 милиони евра и на крајот на полугодieto изнесувале 1,543 милијарди евра. Бруто девизните резерви до 12 септември годинава изнесувале 1,628 милијарди евра и во однос на крајот на 2007 година тие се повисоки за 96,7 милиони евра.

Ваквите движења, како што деновиве соопшти Народна банка на Р Македонија,

ИНДУСТРИСКОТО ПРОИЗВОДСТВО ПОЧНУВА ДА ДАВА ОХРАБРУВАЧКИ СИГНАЛИ

се одраз на поволните текови во капитално-финансиската сметка од платниот биланс, во услови на значително влошување на дефицитот на тековната сметка, која во првата половина од 2008 година достигна 408 милиони евра, наспроти суфицитот од 92 милиона евра во истиот период од минатата година.

Девизните резерви најмногу се пласирале во записи и во обврзници издадени од владите и од владините организации од земјите на еврозоната и од САД. Пласирањето на девизните резерви во висококвалитетни хартии од вредност овозможило намалување на изложеноста кон кредитниот ризик, без намалување на профитабилноста на пласманите.

Доминантното учество на еврото во валутната структура придонесе за инвестирање на најголемиот дел од девизните резерви во земјите од еврозоната, при што беа почитувани критериумите на кредитна изложеност. Врз основа на управувањето со девизните резерви во првото полугодие од 2008 година, остварени се приходи во износ од 24,1 милион евра.

ДЕФИЦИТОТ ОСТАНУВА ПРОБЛЕМ

Во врска со најновите макроекономски движења, годишниот раст на цените во август изнесувал 8,6 отсто, што претставува значително забавување во однос на минатиот месец кога бил 9,5 отсто. Како главен ризик во поглед на инфлацијата останува неизвесноста во однос на натамошното движење на цените на нафтата и на храната на светските берзи, како и домашните цени на електрична енергија. Покрај инфлацијата, трговскиот дефицит и понатаму е посочен како најголема опасност.

МАКЕДОНИЈА 94. ВО СВЕТОТ ПО ДЕВИЗНИТЕ РЕЗЕРВИ

Според американскиот медиумски концерн "Blumberg", Македонија со 1,52 милијарди евра (2,15 милијарди долари) е на 94. место во светот во конкуренција од 169 земји по износот на девизните резерви.

Најголеми девизни резерви има Кина 1.682 милијарди долари, а по неа се Јапонија 970 милијарди, потоа Русија со 549 милијарди итн.

Девизните резерви на САД изнесуваат 49 милијарди долари, на Велика Британија 48 милијарди, а на Германија 44 милијарди долари. Од нашиот регион, најголеми резерви имаат Бугарија со 17 милијарди и Хрватска со 15,4 милијарди.

Извори од НБМ тврдат дека ова ниво на девизни резерви е сосема доволно.

ММФ, пак, вообичаено инсистира девизните резерви да изнесуваат околу четиримесечна покриеност. За земјата, според експертите, не е препорачливо да чува девизни резерви над ова ниво, бидејќи во тој случај тие средства се помалку искористени.

Колку за илустрација, трговскиот дефицит ја влошува состојбата на тековната сметка на платниот биланс. Дефицитот на тековната сметка во првата половина на годинава достигна 408 милиони евра, наспроти суфицитот од 92 милиона евра во истиот период минатата година.

Гувернерот на Народна банка, Петар Гошев, деновиве објасни дека големиот

О И ДЕФИЦИТОТ СÈ ПОВЕЌЕ СЕ ЗГОЛЕМУВА

ИНФЛАЦИЈАТА СÈ УШТЕ Е НЕПОРАЗЕНА

трговски дефицит годинава го "зачинија" цените на енергенсите и на храната, како и на забавеното темпо на приватните трансфери од странство. Овој минус мора да се покрие, бидејќи би можел да предизвика проблеми на пазарот на девизи.

"Со оглед на тоа што нема проблеми на пазарот на девизи, тоа значи дека дефицитот на тековната сметка на платниот биланс се покрива со зголеменото ниво на странски инвестиции. Добро е што тие годинава се повисоки од лани", изјави Гошев.

Што се однесува до инфлацијата, сè уште постојат ризици кои можат да притиснат врз инфлаторната спирала. Главната неизвесност е натамошното движење на цените на нафтата и на храната на светските берзи, како и домашните цени на електричната енергија. Тоа го потенцираат и од НБМ, од каде сепак констатираат дека инфлацијата стивнува.

ИНФЛАЦИЈАТА ОПСТОЈУВА

Истовремено, и за ММФ е сигурно дека инфлацијата и рекордниот трговски дефицит остануваат најголемите ризици за македонската економија.

"Последниот финансиски метеж на меѓународно ниво претставува дополнителен ризик и за Македонија поради можноста од намалување на капиталните приливи и зголемување на дефицитот на тековната сметка", објасни деновиве шефот на мисијата на ММФ, Марк Грифитс.

Според мисијата, плановите на Владата за релаксирање на фискалната политика треба повторно да се разгледаат.

"Ребалансот на буџетот за оваа година вклучува значително зголемување на државните расходи, што ќе ја зголеми инфлацијата, а особено дефицитот на тековната сметка. Имајќи предвид дека оваа година македонската економија бележи силен раст, вишокот приходи би било најдобро да се заштеди", смета Грифитс.

Според него, Македонија има потреба од инвестиции во јавната инфраструктура. "Овие инвестиции треба да се испланираат, имајќи ја предвид макроекономската политика и времето, и би било најдобро тие да се реализираат без да ја поттикнат јавната потрошувачка. Има простор за реализирање непродуктивни проекти, но кога ќе се стабилизира состојбата на тековната сметка", смета шефот на мисијата, Грифитс.

Тој потенцираше дека добро треба да се испланира во кои проекти ќе се инвестира и наредната година. Сепак, од ММФ остануваат на ставот дека Македонија има силен економски раст, кој до крајот на годинава би можел да достигне

НОВИТЕ ИНВЕСТИЦИИ
НАЈЛЕСНО ЌЕ СЕ СПРАВАТ
СО ИНФЛАЦИЈАТА

шест проценти. Како голем плус за нив е и двоцифрениот пораст на индустриското производство, како и зголемувањето на нивото на инвестиции.

Како и да е, гувернерот Гошев во однос на инфлацијата вели дека намалувањето на цените на енергенсите и на храната на светските берзи одат во прилог на остварувањето одржлива инфлација до 6 проценти на годишно ниво. Истовремено, тој уште еднаш потврди дека нема да има промена на фиксниот девизен курс.

УВЕЗЕНИ ШОКОВИ

Во Министерството за финансии се категорични дека државата не можела ништо да смени во дефицитот, бидејќи извозот е голем и расте, но проблем е што многу се зголемиле цените на нафтата и на струја, кои се главни увозни ставки.

"Се работи за надворешни шокови на кои не можеме да влијаеме. Но, таа состојба може да се промени, со оглед на сегашниот тренд на цените во светот", изјавија од Министерството за финансии.

Во надлежното Министерство објаснуваат дека треба да радува фактот што во увозот голем дел отпаѓа на ставката за машини и за опрема. Треба да се има предвид дека во првите пет месеци во земјава влегоа 230 милиони евра директни странски инвестиции.

"Во оваа фаза од развојот природен е повисок трговски дефицит, во функција на нови инвестиции", објаснуваат од финансии.

И од Министерството тврдат дека девизните резерви не само што не се намалуваат, туку напротив се зголемуваат.

"Тоа е доказ дека нема одлив на девизи од РМ, туку дека дефицитот е самофинансирачки", потенцираат од Министерството за финансии.

Мора да се потенцира дека одредени експерти негативно ги толкуваат бројките на Заводот за статистика, кои покажаа дека за првите седум месеци од годинава сме имале повисок увоз од извоз од дури 1,76 милијарди долари, што ги собори сите досегашни неславни рекорди во надворешно-трговската размена.

За споредба, лани приближно толку изнесуваше трговскиот дефицит за цела година. Според статистичарите, во увозот најмногу се застапени суровата нафта, електричната енергија и моторните возила за превоз на лица. Во извозот, пак, најголемо е учеството на фероникелот, производите од железо и од челик (валани производи), масла за подмачкување и облека.

FA. ALIJA DAUTOSKI POGREBEN INSTITUT

MEGJUNARODEN POGREBEN INSTITUT - STUTTGART. VRŠIME PREVOZ NA POČINATIOT SO AVTOMOBIL ILI AVION.
BRZO, SIGURNO I KOREKTNO. OBEZBEDUVANJE NA SITE POTREBNI DOKUMENTI I OSTATANI POTREBI.
RASPOLAGAME SO KOMPLETNA POGREBNA OPREMA. NAŠITE USLUGI SE, OD MESTOTO NA POČINATIOT OD SITE
EVROPSKI ZEMJI DO MESTOTO NA POGREBOTO !

**EDINSTVEN MAKEDONSKI POGREBEN INSTITUT. PROVERENA USLUGA!
I VO NAJTEŠKITE MOMENTI NIE SME SO VASI VI STOIME NA RASPOLAGANJE 24 ČASA**

Büro Makedonija Tel. 048 / 473 315 Mob. 070 / 711 788	Büro Stuttgart Tel. 0711 / 8 17 78 72 Fax 0711 / 8 17 78 73 Mob. 0171 / 5 46 32 20 0172 / 7 62 20 49
--	---

70469 Stuttgart - Leobenerstr. 33
Feuerbach www.dautoski.de